

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Έκδοση 1.2 - Περίληψη

ΜΑΙΟΣ 2022

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Έκδοση 1.2 - Περίληψη

www.terravita.gr

ΜΑΙΟΣ 2022

Η ιδιοκτησία του παρόντος Ιδιωτικού Πρωτοκόλλου ανήκει στο:
Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο (MedINA)
Βασ. Κωνσταντίνου 5-7
106 74, Αθήνα
Ελλάδα

Τα πνευματικά δικαιώματα περιουσιακής φύσης του Ιδιωτικού Σχήματος "Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα" και της συνδεδεμένης με αυτό εμπορικής ονομασίας "Terra Vita" ανήκουν αποκλειστικά στο Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο (MedINA).

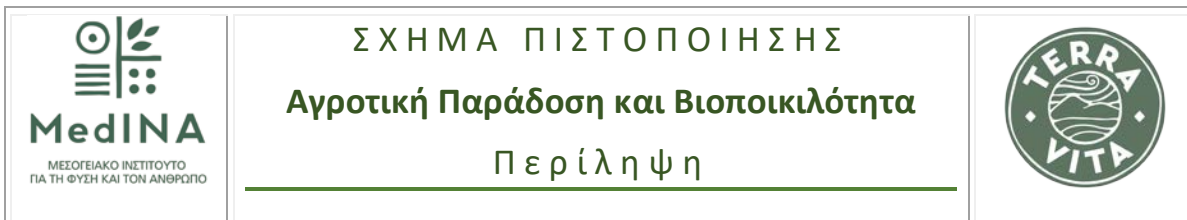
Απαγορεύεται ρητά η εκμετάλλευση, η αναπαραγωγή και η χρήση καθ' οιονδήποτε τρόπο, η αναπαραγωγή με φωτοτυπικό μηχάνημα, η τοποθέτηση σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων/ λογισμικό, ή η αναπαραγωγή σε CD-ROM του Ιδιωτικού Πρωτοκόλλου χωρίς τη ρητή συγκατάθεση των αποκλειστικών δικαιούχων των πνευματικών και περιουσιακών δικαιωμάτων αυτού κατ' άρθρο 16 του Ν. 2121/1993.

Το Σχήμα Πιστοποίησης με τίτλο "Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα" δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος "Εφαρμογή και αξιολόγηση μέτρων αγροτικής διαχείρισης για την προστασία και διατήρηση του τοπίου και της βιοποικιλότητας της Λήμνου", προϋπολογισμού 49.750,00€, που υλοποιεί το Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο [MedINA] και ο Όμιλος Προστασίας Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς Νήσου Λήμνου [Ανεμόεσσα], στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος 'Φυσικό Περιβάλλον & Καινοτόμες Περιβαλλοντικές Δράσεις 2020', του Άξονα Προτεραιότητας 3: "Συμμετοχικότητα Πολιτών - Καινοτόμες Δράσεις με τους Πολίτες". Το πρόγραμμα ανήκει στο θεματικό πεδίο 'Καταγραφή, παρακολούθηση, διατήρηση και αποκατάσταση των φυσικών οικοτόπων και ενδιαιτημάτων, των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας κοινοτικού και εθνικού ενδιαφέροντος, με στόχο την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας' και χρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Terra Lemnia που χρηματοδοτεί το ίδρυμα MAVA.

Το Σχήμα Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» με μία ματιά

1. Εισαγωγή – Γενική εικόνα

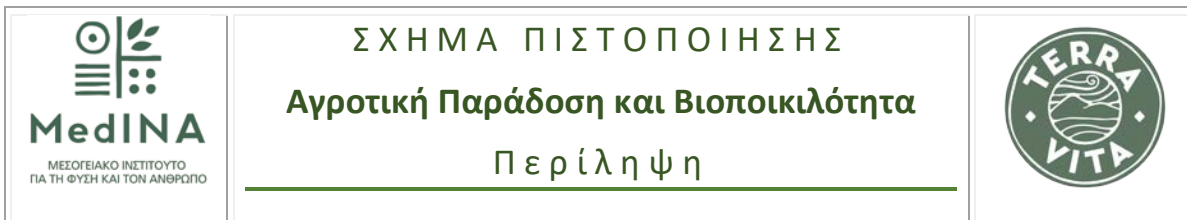
Η ελληνική ύπαιθρος, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αγροτική δραστηριότητα. Η γεωργία και η κτηνοτροφία έχουν συντελέσει καθοριστικά στη διαμόρφωση του μοναδικού τοπίου της χώρας μας και έχουν επηρεάσει σημαντικά τη βιοποικιλότητα των περιοχών, τόσο στην ενδοχώρα όσο και στα νησιά.

Στις μέρες μας, πολύς κόσμος έχει αρνητική εικόνα για τις επιπτώσεις της αγροτικής δραστηριότητας στο περιβάλλον, καθώς και για την ίδια την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων και των τροφίμων που παράγονται από αυτά, καθώς συνδέει τον πρωτογενή τομέα με τη βιομηχανοποιημένη παραγωγή που έχει επικρατήσει τις τελευταίες δεκαετίες σε πολλές περιοχές του πλανήτη (σε ορισμένο βαθμό και στη χώρα μας), παραγωγή η οποία στηρίζεται στη γενικευμένη χρήση χημικών εισροών και στην εντατική χρήση της γης και των φυσικών πόρων.

Εντούτοις πολλές περιοχές της Ελλάδας, ιδίως στον ορεινό και στον νησιωτικό χώρο, διατηρούν τον παραδοσιακό αγροτικό τους χαρακτήρα και χαρακτηρίζονται από την άσκηση ήπιων αγροτικών πρακτικών (χαμηλή χρήση εισροών, διατήρηση του εκτατικού χαρακτήρα της κτηνοτροφίας, χρήση τοπικών σπόρων στις καλλιέργειες, κ.ά.). Οι περιοχές αυτές δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τις πεδινές, εντατικοποιημένες ζώνες όσον αφορά την ποσότητα της παραγωγής, έχουν όμως το πλεονέκτημα της ποιότητας, ως αποτέλεσμα του παραδοσιακού τρόπου διαχείρισης που εφαρμόζουν.

2. Γιατί πιστοποίηση;

Ο ισχυρισμός όμως της ποιότητας χρειάζεται κάποιου είδους τεκμηρίωση προκειμένου το προϊόν να μπορεί να διεκδικήσει με αξιώσεις μια θέση στην αγορά. Με άλλα λόγια, χρειαζόμαστε έναν τρόπο πιστοποίησης ώστε να αποδείξουμε στους εμπόρους και στους καταναλωτές ότι κάποια προϊόντα, είτε αυτά είναι όσπρια, είτε δημητριακά, είτε γαλακτοκομικά, έχουν παραχθεί σε μια συγκεκριμένη περιοχή όπου ασκούνται παραδοσιακές πρακτικές που σέβονται τη φύση και το τοπίο. Για να γίνει αυτή η πιστοποίηση, χρειάζεται να συμφωνηθεί και να ακολουθηθεί ένα πρότυπο μεθόδων παραγωγής των προϊόντων. Το πρότυπο αυτό περιγράφει τι επιτρέπεται και τι όχι στο χωράφι και στους υπόλοιπους χώρους της παραγωγής. Είναι δηλαδή σαν μια κοινή συμφωνία μεταξύ των παραγωγών και όλων των εμπλεκόμενων, ένα κοινό πλαίσιο βάσει του οποίου μπορούμε να πιστοποιήσουμε την ταυτότητα των προϊόντων, είτε σαν ομάδα παραγωγών είτε μεμονωμένα.

3. Το Σχήμα Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα»

Το Σχήμα Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» έχει ως κύριο σκοπό του αυτό ακριβώς: να παρέχει τη δυνατότητα αντικειμενικής **πιστοποίησης της ταυτότητας αγροτικών προϊόντων** που παράγονται σε περιοχές της Ελλάδας, εφαρμόζοντας ένα **σύνολο παραδοσιακών μεθόδων αγροτικής διαχείρισης**, οι οποίες:

- **διατηρούν τα παραδοσιακά αγροτικά τοπία και ευνοούν τη βιοποικιλότητα** των συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών,
- ενώ ταυτόχρονα **αναδεικνύουν τα τοπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά** που συνδέονται άμεσα με την κουλτούρα προέλευσης των εν λόγω προϊόντων.

4. Το Σχήμα Ποιότητας «Terra Vita»

Τα προϊόντα που πιστοποιούνται με το Σχήμα «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Σχήματος Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα», φέρουν την εμπορική ονομασία και σήμανση ποιότητας «**Terra Vita**», η οποία περιλαμβάνει το σχετικό λογότυπο και άλλες εμπορικές εφαρμογές.

5. Πού εφαρμόζεται;

Το πεδίο εφαρμογής του Σχήματος Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» αφορά δύο είδη επιχειρήσεων:

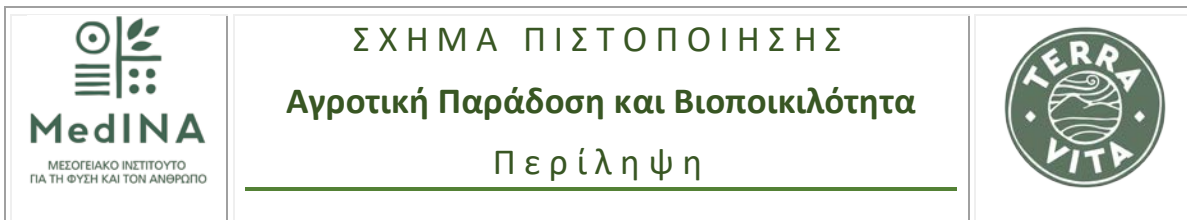
- (α) **αγροτικές εκμεταλλεύσεις**, και
- (β) **επιχειρήσεις δευτερογενούς παραγωγής** (επεξεργασία / συσκευασία / μεταποίηση / παρασκευή τροφίμων) που χρησιμοποιούν πρώτες ύλες από αγροτικές εκμεταλλεύσεις του σημείου (α).

Οι Ομάδες Παραγωγών έχουν τη δυνατότητα **ομαδικής πιστοποίησης**. Για αγροτικές εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν στο Σχήμα ως μεμονωμένες επιχειρήσεις προβλέπεται έκδοση **ατομικού πιστοποιητικού**.

6. Πώς γίνεται η πιστοποίηση;

Ο **έλεγχος** του κατά πόσο μια επιχείρηση συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του Σχήματος «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» και η **απονομή του σχετικού Πιστοποιητικού** γίνεται από **ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης**, οι οποίοι έχουν λάβει τη σχετική έγκριση (διαπίστευση) από τον ιδιοκτήτη του Σχήματος, το MedINA.

Το Σχήμα Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα» απαρτίζεται από δυο κύρια μέρη:

1^ο Μέρος: Πρωτόκολλο Ελέγχου

2^ο Μέρος: Απαιτήσεις Συμμόρφωσης

Το «**Πρωτόκολλο Ελέγχου**» καθορίζει τον ακριβή μηχανισμό ελέγχου και το πλαίσιο λειτουργίας του Σχήματος, προκειμένου αυτό να υποστηρίζει τον σκοπό για τον οποίο έχει δημιουργηθεί. Συγκεκριμένα, περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις πιστοποίησης των επιχειρήσεων, τη διαδικασία της επιθεώρησης, τη διαδικασία χορήγησης του Πιστοποιητικού, τις κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμορφώσεων, καθώς και μια σειρά θεμάτων που αφορούν τον ιδιοκτήτη του Σχήματος και τους φορείς πιστοποίησης.

7. Οι μέθοδοι παραγωγής που πιστοποιούνται

Οι «**Απαιτήσεις Συμμόρφωσης**» περιλαμβάνουν ένα σύνολο Αρχών, οι οποίες με τη σειρά τους αναλύονται σε Κριτήρια (αυτά αντιστοιχούν στις πρακτικές διαχείρισης) που πρέπει να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να ενταχθούν στο Σχήμα «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα».

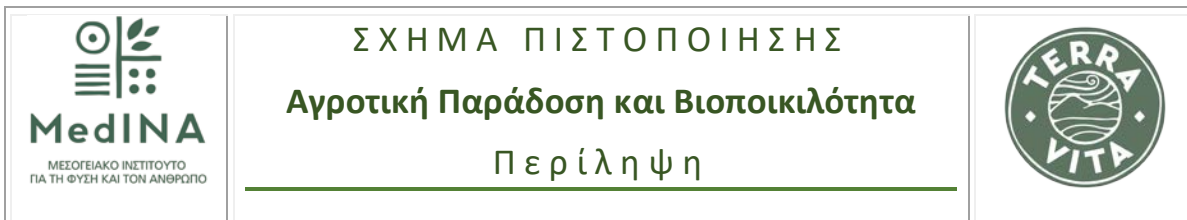
Με βάση το πεδίο εφαρμογής τους, οι Απαιτήσεις Συμμόρφωσης διακρίνονται σε:

- Αρχές και Κριτήρια που έχουν εφαρμογή σε **όλες τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις**.
- Αρχές και Κριτήρια που αφορούν μόνο τις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν **φυτική παραγωγή**.
- Αρχές και Κριτήρια που αφορούν μόνο τις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν **ζωική παραγωγή**.
- Αρχές και Κριτήρια που αφορούν τις επιχειρήσεις **μεταποίησης αγροτικών προϊόντων**.

Με βάση το γεωγραφικό επίπεδο αναφοράς, οι Απαιτήσεις Συμμόρφωσης διακρίνονται σε:

(α) **Γενικές Απαιτήσεις Συμμόρφωσης**: Πρόκειται για Αρχές και Κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται από όλες τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στο Σχήμα, ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής. Οι Γενικές Απαιτήσεις συνδέονται με πρακτικές παραγωγής ή και διαχείρισης και επεξεργασίας ενός αγροτικού προϊόντος, οι οποίες ανεξαρτήτως της γεωγραφικής περιοχής παραγωγής ή διαχείρισής του, συνδέονται με την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, την υποστήριξη της αειφορίας του περιβάλλοντος και της βιωσιμότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Στο Παράρτημα 1 αναφέρονται οι Γενικές Απαιτήσεις Συμμόρφωσης.

(β) **Ειδικές Απαιτήσεις Γεωγραφικής Περιοχής**: Πρόκειται για Αρχές και Κριτήρια που αφορούν μόνο τις επιχειρήσεις μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής (π.χ. Λήμνου, Κυθήρων, κλπ.). Οι Ειδικές Απαιτήσεις συνδέονται με παραδοσιακές πρακτικές, υποδομές ή και την κουλτούρα παραγωγής ενός αγροτικού προϊόντος, τα οποία στο σύνολό τους μπορούν να χαρακτηρίσουν την ταυτότητά

του, συναρτήσει της προστασίας του περιβάλλοντος και της υποστήριξης της τοπικής κοινωνίας. Στα Παραρτήματα 2 και 3 αναφέρονται οι Ειδικές Απαιτήσεις Συμμόρφωσης για τη Λήμνο και τα Κύθηρα, αντίστοιχα.

Τα Κριτήρια Συμμόρφωσης διακρίνονται σε **Υποχρεωτικά** και **Προαιρετικά**. Προκειμένου μια επιχείρηση να πιστοποιηθεί για τα επιλέξιμα παραγόμενα προϊόντα της, **οφείλει να ικανοποιεί όλα τα Υποχρεωτικά Κριτήρια και το 60% των Προαιρετικών Κριτηρίων που την αφορούν.**

8. Η διαδικασία της πιστοποίησης

Ο έλεγχος της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις Αρχές και τα Κριτήρια που τις αφορούν γίνεται κατόπιν επιθεώρησης από εξειδικευμένο προσωπικό των εγκεκριμένων Φορέων Πιστοποίησης. **Η επιθεώρηση γίνεται σε ετήσια βάση** και περιλαμβάνει έλεγχο των εγκαταστάσεων, των αρχείων (έντυπων ή ηλεκτρονικών) στα οποία γίνεται η καταγραφή των πρακτικών και των νομιμοποιητικών εγγράφων της επιχείρησης. Εφόσον κατά την επιθεώρηση διαπιστωθούν Μη Συμμορφώσεις ως προς κάποια από τα εφαρμόσιμα Υποχρεωτικά Κριτήρια, γίνονται οι σχετικές έγγραφες συστάσεις και η επιχείρηση υποχρεούται να προβεί στις κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Στην περίπτωση αυτή διενεργείται συμπληρωματική επιθεώρηση και το πιστοποιητικό χορηγείται εφόσον διαπιστωθεί η συμμόρφωση της επιχείρησης στις συστάσεις. **Το πιστοποιητικό που θα εκδοθεί έχει μέγιστη διάρκεια ισχύος ενός έτους (12 μήνες).**

9. Αναλυτικές πληροφορίες

Το πλήρες κείμενο του Σχήματος Πιστοποίησης «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα», όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την πιστοποίηση, καθώς και πληροφορίες για την ομάδα μας, τα πιστοποιημένα προϊόντα, τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις κ.ά. μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα www.terravita.gr.

Γενικές Απαιτήσεις Σχήματος «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα»			
Αρχή Συμμόρφωσης	Κριτήριο Συμμόρφωσης	Κατηγορία Κριτηρίου	Πεδίο Εφαρμογής
Α. Διαχείριση Εκμετάλλευσης	A.1 Επιχειρησιακή ακεραιότητα και κατοχή εκμετάλλευσης	Υποχρεωτικό	Φυτική & Ζωική Παραγωγή
	A.2 Γενική γνώση νομοθετικών περιβαλλοντικών απαιτήσεων	Υποχρεωτικό	
	A.3 Σχέδιο Διαχείρισης εκμετάλλευσης	Υποχρεωτικό	
	A.4 Χρήση καινοτόμων εργαλείων παρακολούθησης εκμετάλλευσης	Προαιρετικό	
Β. Ορθή χρήση & μείωση αγροχημικών	B.1 Ορθή χρήση Φυτοπροστατευτικών	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	B.2 Ενδεδειγμένη διαχείριση Φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων και αποβλήτων τους	Υποχρεωτικό	
	B.3 Χρήση εγκεκριμένων εισροών φυτοπροστασίας	Υποχρεωτικό	
	B.4 Συστηματική αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων	Υποχρεωτικό	
	B.5 Διατήρηση και διαχείριση αρχείων εφαρμογών	Υποχρεωτικό	
	B.6 Μέτρα πρόληψης για την ασφαλή χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας	Υποχρεωτικό	
Γ. Ενίσχυση των φυσικών χαρακτηριστικών του εδάφους	Γ.1 Διαχείριση υπολειμμάτων καλλιέργειας	Προαιρετικό	Φυτική Παραγωγή
	Γ.2 Απόθεση ζωικής οργανικής λίπανσης	Υποχρεωτικό	
	Γ.3 Ήπια ή μικρής έντασης και αβαθής άρρωση	Υποχρεωτικό	
Δ. Λελογισμένη χρήση ανόργανων λιπασμάτων	Δ.1 Σχέδιο διαχείρισης εδάφους βάσει αναγκών καλλιέργειας	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	Δ.2 Διατήρηση και διαχείριση αρχείων λίπανσης	Υποχρεωτικό	
	Δ.3 Ενδεδειγμένη διαχείριση λιπασμάτων και αποβλήτων τους	Υποχρεωτικό	

Γενικές Απαιτήσεις Σχήματος «Αγροτική Παράδοση και Βιοποικιλότητα»			
Αρχή Συμμόρφωσης	Κριτήριο Συμμόρφωσης	Κατηγορία Κριτηρίου	Πεδίο Εφαρμογής
Ε. Ιχνηλασιμότητα Προϊόντος	Ε.1 Αρχείο παραγωγής προϊόντος	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
ΣΤ. Ευζωία των εκτρεφόμενων ζώων	ΣΤ.1 Αρχείο πληροφοριών και δράσεων για τη διασφάλιση της ευζωίας των ζώων	Υποχρεωτικό	Ζωική Παραγωγή
	ΣΤ.2 Διαχείριση του χρόνου αποδρομής μετά από κτηνιατρική αγωγή	Υποχρεωτικό	
	ΣΤ.3 Αποφυγή πρακτικών καταπόνησης ζώων	Υποχρεωτικό	
	ΣΤ.4 Πρακτικές αντιμετώπισης ασθενειών	Υποχρεωτικό	
	ΣΤ.5 Τήρηση κρίσιμων πρακτικών για την ανάπτυξη και ευζωία των ζώων	Υποχρεωτικό	
	ΣΤ.6 Διασφάλιση φυσικής αναπαραγωγής ζώων	Υποχρεωτικό	
	ΣΤ.7 Διατήρηση κατάλληλων συνθηκών σταυλισμού	Υποχρεωτικό	
Ζ. Σιτηρέσιο ζώων	Ζ.1 Χρήση φυσικού σιτηρεσίου	Υποχρεωτικό	Ζωική Παραγωγή
	Ζ.2 Βελτίωση της σύστασης του σιτηρεσίου	Υποχρεωτικό	
Η. Άδειες λειτουργίας	Η.1 Επιχειρησιακή ακεραιότητα	Υποχρεωτικό	Μεταποίηση
Θ. Ιχνηλάτηση Παραγωγής	Θ.1 Αρχεία συστήματος ιχνηλάτησης	Υποχρεωτικό	
	Θ.2 Χρήση πιστοποιημένων πρώτων υλών ως προϊόντα «Αγροτικής Παράδοσης και Βιοποικιλότητας»	Υποχρεωτικό	
	Θ.3 Αποκλειστική χρήση πιστοποιημένων πρώτων υλών ως προϊόντα «Αγροτικής Παράδοσης και Βιοποικιλότητας»	Προαιρετικό	
Ι. Μεταποίηση Προϊόντων	Ι.1 Ασφάλεια προϊόντος	Υποχρεωτικό	

Ειδικές Απαιτήσεις Παράδοσης και Βιοποικιλότητας Λήμνου			
Αρχή Συμμόρφωσης	Κριτήριο Συμμόρφωσης	Κατηγορία Κριτηρίου	Πεδίο Εφαρμογής
A. Διατήρηση παραδοσιακών κατασκευών	A.1 Διατήρηση Λημνιακών μαντρών και πέτρινων αγροτικών κατασκευών στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	Φυτική & Ζωική Παραγωγή
	A.2 Επισκευή / ανακατασκευή Λημνιακών μαντρών ή επέκταση πέτρινων κατασκευών	Προαιρετικό	
	A.3 Διατήρηση νερόλακκων	Υποχρεωτικό	
	A.4 Ενίσχυση του αριθμού των νερόλακκων στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
B. Διαχείριση Καλλιέργειας	B.1 Εφαρμογή της πολυκαλλιέργειας και της αγρανάπαυσης στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	B.2 Διατήρηση της αμειψισποράς ως μέρος της καλλιεργητικής πρακτικής	Υποχρεωτικό	
	B.3 Ενίσχυση της συγκαλλιέργειας καλλιεργούμενων ειδών	Προαιρετικό	
Γ. Διαχείριση πολλαπλασιαστικού υλικού	Γ.1 Χρήση τοπικής ποικιλίας στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	Γ.2 Εκτεταμένη χρήση τοπικών ποικιλιών στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
	Γ.3 Επιλεκτική χρήση ιδιοπαραγόμενων σπόρων σποράς στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
	Γ.4 Εκτεταμένη χρήση ιδιοπαραγόμενων σπόρων σποράς στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
Δ. Διαχείριση φυσικών στοιχείων	Δ.1 Διατήρηση τράφων στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	Δ.2 Ενίσχυση τράφων στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
	Δ.3 Διατήρηση δενδρώδους ή θαμνώδους βλάστησης στα όρια των αγρών	Υποχρεωτικό	
	Δ.4 Ενίσχυση δενδρώδους ή θαμνώδους βλάστησης στο σύνολο της εκμετάλλευσης	Προαιρετικό	

Ειδικές Απαιτήσεις Παράδοσης και Βιοποικιλότητας Λήμνου			
Αρχή Συμμόρφωσης	Κριτήριο Συμμόρφωσης	Κατηγορία Κριτηρίου	Πεδίο Εφαρμογής
	Δ.5 Διατήρηση ή εγκατάσταση επιλέξιμων δενδρωδών καλλιεργειών στην εκμετάλλευση	Προαιρετικό	
	Δ.6 Διατήρηση ακαλλιέργητων τμημάτων και αδρομερών υλικών εντός των αγρών	Προαιρετικό	
Ε. Κάλυψη διατροφικών αναγκών ζώων	Ε.1 Χρήση τοπικών ζωοτροφών	Υποχρεωτικό	Ζωική Παραγωγή
	Ε.2 Χρήση ζωοτροφών από ιδιοπαραγωγή	Προαιρετικό	
ΣΤ. Βόσκηση εκτρεφόμενων ζώων	ΣΤ.1 Τήρηση βοσκοϊκανότητας φυσικών βοσκοτόπων	Υποχρεωτικό	Ζωική Παραγωγή
	ΣΤ.2 Βόσκηση σε υπολείμματα καλλιέργειας	Προαιρετικό	
Ζ. Γενετική σύσταση εκτρεφόμενων ζώων	Ζ.1 Χρήση τοπικά προσαρμοσμένων φυλών	Υποχρεωτικό	Ζωική Παραγωγή
	Ζ.2 Χρήση ζώων αυτόχθονων φυλών της Λήμνου	Προαιρετικό	

Ειδικές Απαιτήσεις Παράδοσης και Βιοποικιλότητας Κυθήρων			
Αρχή Συμμόρφωσης	Κριτήριο Συμμόρφωσης	Κατηγορία Κριτηρίου	Πεδίο Εφαρμογής
A. Επιδράσεις της γεωργικής δραστηριότητας στο περιβάλλον	A.1 Σχέδιο διαχείρισης περιβάλλοντος	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
B. Διαχείριση πολλαπλασιαστικού υλικού	B.1 Επιλεκτική χρήση τοπικής ποικιλίας στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
Γ. Διαχείριση φυσικών στοιχείων και διατήρηση της βιοποικιλότητας	Γ.1 Διατήρηση φυσικών συνόρων μεταξύ των αγροτεμαχίων	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	Γ.2 Διαχείριση της αυτοφυούς δενδρώδους ή θαμνώδους βλάστησης στην εκμετάλλευση	Υποχρεωτικό	
	Γ.3 Διαχείριση περίφραξης αγροτεμαχίων	Προαιρετικό	
	Γ.4 Προστασία μελισσών	Υποχρεωτικό	
	Γ.5 Εδαφοκάλυψη του υποορόφου του ελαιώνα με διατήρηση της αυτοφυούς ετήσιας και θαμνώδους βλάστησης	Προαιρετικό	
	Γ.6 Χρήση φυσικών παγίδων ξυλοφάγων εντόμων	Υποχρεωτικό	
Δ. Διατήρηση ακαλλιέργητων τμημάτων και αδρομερών υλικών εντός των αγρών	Δ.1 Διατήρηση ακαλλιέργητων τμημάτων και αδρομερών υλικών	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	Δ.2 Ενίσχυση των ακαλλιέργητων τμημάτων και αδρομερών υλικών	Προαιρετικό	
Ε. Διατήρηση δομικών στοιχείων του αγρού	E.1 Διατήρηση αναβαθμίδων	Υποχρεωτικό	Φυτική Παραγωγή
	E.2 Δημιουργία νέων αναβαθμίδων, όπου απαιτείται	Προαιρετικό	
	E.3 Διατήρηση παραδοσιακών στοιχείων αγροτικού τοπίου	Υποχρεωτικό	